در «نوجوانه» بخوانید:
ترکش‌های خطرناک خیال‌فروشی

کره‌جنوبی چگونه به یک صادرکننده بزرگ کالاهای فرهنگی تبدیل شد؟
جومونگ به جای سامسونگ

سالروز شهادت امام حسن‌عسکری علیه‌السلام تسلیت باد

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

www.jamejamdaily.ir

پنجشنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۰ | ۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ودوم - شماره ۶۰۵۴ | استان تهران و البرز ۳۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۰۰۰ تومان | Thursday - October 14, 2021

۱۰

بررسی رزمایش مدافعان آسمان ولایت ۱۴۰۰
که برگزاری آن بر عهده جوانان دهه شصتی و هفتادی بود

نمایش قدرت نسل سومی‌ها

+ گفت‌وگو با امیر سرتیپ قادر رحیم‌زاده، فرمانده قرارگاه پدافند هوایی کشور
+ جزئیاتی از سامانه پرتاب سرد پدافند هوایی برد کوتاه دزفول

عکس: فارس | ۲_۱

در این شماره از هفتگ خواهیم گفت که قطار فقط یک وسیله حمل و نقل نیست و یک مکتب به حساب می‌آید

یک واگن خاطره

همه چیزهایی که آدم‌ها را می‌برند و از جایی جدا می‌کنند و به جایی دیگر می‌رسانند، هیمشه در طول تاریخ ادبیات، دست‌مایه شاعران و نویسندگان بوده‌اند. در واقع، هر وسیله‌ای که کسی را از کسی دیگر جدا می‌کند، برای همه آدم‌ها وسیله غمگینی است اما گویا شاعران و نویسندگان بلد بوده‌اند این غم را روی کاغذ بیاورند و کسی که سال‌ها بعد آن را می‌خواند آهی بکشد و دمی گرم را از سینه‌اش بیرون بدهد. آهی که هر بار که عزیزی را در ایستگاهی بدرقه کرده در سینه‌اش جمع شده بوده و نمی‌توانسته برای کسی بشکافتش و حالا با خواندن فلان شعر با خودش می‌گوید: آخیش! همین بود! از سعدی گرفته که با وسایل حمل و نقل آن زمان سر جدل داشت که...

۱۶-۱۳

بیشتر بخوانید

گزارش پشت صحنه از «جمع‌مون جمعه» که به‌زودی از شبکه ۲ پخش می‌شود

اینجا جمع‌مون جمعه

۶

گفت‌وگو با معاون بنیاد حضرت مهدی موعود عجل‌الله‌تعالی‌فرجه در سالروز آغاز امامت امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه

۳ شاخص جامعه مهدوی ۴ چالش دوران غیبت

۹

نگاهی به تغییرات پیش‌نویس طرح جدید صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی

جزئیات مهم درباره طرح صیانت

۱۸

کافه میرداماد

درباره زنانی که کرونا همسرشان را از آنها گرفت

مجنون رفت و لیلی جا ماند

۲۰

یادداشت

امام عسکری علیه‌السلام سیاستگذار امید و انتظار

حجت‌الاسلام عبدالکریم پاک‌نیا تبریزی
تاریخ‌نگار، نویسنده و پژوهشگر

یکی از مهم‌ترین برنامه‌های امام عسکری در دوره زندگی خود، آماده‌سازی جامعه شیعی برای ورود به عصر غیبت است. پیشوای یازدهم شیعیان برای تحقق آرمان‌های شریعت در دوره غیبت امام مهدی(عج)، باید تدابیری می‌اندیشیدند و جامعه آینده جهان اسلام را بر همان اساس ترسیم می‌کردند. درگام نخست، امام باید جامعه را برای غیبت صغری آماده می‌کردند. فلسفه دوره غیبت صغری، آمادگی جامعه اسلامی برای ورود به دوره غیبت کبری است. اقداماتی که امام حسن عسکری برای دوره ۶۹ساله غیبت صغری انجام دادند، مهم و سرنوشت‌ساز بوده است. انتخاب نمایندگان یا همان نواب اربعه برای ارتباط سری با امام غایب، مهم‌ترین اقدام امام عسکری(ع) است. عثمان بن سعید عمری، محمد بن عثمان عمری، حسین بن روح نوبختی و علی بن محمد ثمری نواب اربعه امام عصر در دوره غیبت صغری هستند. برای این افراد وظایف و برنامه‌هایی تدارک دیده شده بود که عبارتند از ارتباط سری با امام غایب و ایجاد کانال ارتباطی بین مردم و امام مهدی(عج)، حفظ جان امام عصر(عج) از دسیسه‌های حکومت وقت، فعالیت‌های اقتصادی برای حفظ بنیان‌های مالی جامعه شیعی در قالب دریافت اموال و فعالیت فرهنگی و اعتقادی که شامل مبارزه با مدعیان دروغین مهدویت است.

گام دوم امام عسکری(ع) برای جامعه‌سازی منتظران، معرفی منابع علمی متقن و آشنایی جامعه اسلامی با کتب حدیثی که درباره مهدویت به نگارش درآمده بود، مانند آثار فضل بن شاذان نیشابوری است.

اقدام سوم امام یازدهم(ع) تربیت شاگردان برای آینده بود. نامه فرستادن به بزرگان شیعه در مناطق مختلف، اقدام بعدی امام برای آشنایی شیعیان با موضوع مهدویت و زمینه‌سازی برای عصر غیبت بود. گام دیگر امام در مسیر جامعه‌سازی مهدوی، برخورد با منحرفان فکری و اعتقادی مانند صوفیان، غلات و دوگانه‌پرستان و نیز دور کردن این جماعت از بدنه جامعه شیعی بود. حضرت عسکری(ع) برای معرفی جانشین خود سه نشانه را بیان کردند؛ خواندن نماز بر پیکر امام، خبر دادن از نامه‌ها و پاسخ دادن به نامه‌های مسافرانی که از ایران و قم به سامرا آمده بودند.

بهره‌مندی از کرامت و علوم غیبی اقدام دیگری که بود که امام حسن عسکری(ع) برای اثبات امامت خود و آماده‌سازی مردم برای پذیرش امامت حضرت مهدی(عج) انجام می‌دادند.

یکی از مهم‌ترین اقداماتی که امام عسکری برای تحقق جامعه مهدوی و پذیرش امام غایب در دوره‌های بعدی انجام دادند، تشکیل یک شبکه ارتباطی قوی به نام شبکه وکالت بود. این شبکه از دوره امامان پیشین شکل گرفته بود و در دوره‌های بعدی قوی‌تر شد تا به امام یازدهم(ع) رسید. امام(ع) در شهرهای مختلف وکیل‌هایی داشتند، این افراد به صورت سری با یکدیگر ارتباط داشتند و دستورات امام عسکری را برای آماده‌سازی مردم در پذیرش عصر غیبت اجرایی می‌کردند. ابراهیم بن مهزیار اهوازی، احمد بن اسحاق قمی و... از اعضای مهم شبکه وکالت بودند که علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی، عهده‌دار فعالیت‌های اقتصادی نیز بودند. علت تشکیل و تقویت این سازمان را باید در پراکندگی جمعیت شیعه در جغرافیای جهان آن روز دانست. زیرا در غیر این صورت این جمعیت پراکنده گرفتار انحراف می‌شدند.

گزارش

بررسی رزمایش مدافعان آسمان ولایت ۱۴۰۰ که برگزاری آن بر عهده جوانان دهه شصتی و هفتادی بود

نمایش قدرت نسل سومی‌ها

میثم امیری
نویسنده‌و روزنامه‌نگار

آمار شهدای حملات موشکی صدام به دزفول در جنگ هشت ساله با عراق نزدیک به ۸۰۰ نفر است. ۸۰۰ نفر تنها به این دلیل که در دزفول زندگی می‌کردند، شهید شدند. به پاس آن شهدای بی‌دفاع، نام دزفول استعاره‌ای است از مقاومتی از جان و دل که همیشه زنده است و روی سامانه‌ای گذاشته می‌شود که می‌تواند موشک‌های مهاجم را بی‌اثر کند. سامانه دزفول، می‌تواند با موشک‌های کروز مقابله کند. این سامانه می‌تواند در دزفول‌های ایران راه بیفتد و در یک نبرد احتمالی دیگر، عدد کشته‌ها را به صفر برساند. سامانه‌ای که می‌تواند به تعداد مراکز حساس و شهرهای مهم ایران تکثیر شود و وظیفه دفاع از کشور را در یک سامانه یکپارچه به عهده بگیرد.

اما فقط سامانه دزفول نیست. سامانه دزفول در کنار چند سامانه پدافندی دیگر در رزمایش مدافعان آسمان ولایت امتحان پس می‌دهد. به موقع آتش به پا می‌کند و به گفته فرماندهان، اهداف فرضی را نشانه می‌گیرد.

فیلمی منتشر شده که نشان می‌دهد موشکی از سامانه دزفول شلیک شده است. موشک در ارتفاع نسبتا پایینی پرواز می‌کند و صاف می‌رود و به هدف می‌خورد. با این حساب، این موشک‌ها می‌توانند پهپادها را هم سرنگون کنند.

البته خود سامانه چندان شکل عجیب و غریبی ندارد. یک مجموعه قابل حمل جمع‌وجور است که چه بسا فناوری و قیمت آن بیشتر از سامانه‌های تهاجمی باشد. دزفول حتی هنگام حرکت هم می‌تواند شلیک کند.

سامانه مجید که توسط ارتش ساخته شده است نیز می‌تواند مانند دزفول عمل کند و علیه موشک‌های کروز به میدان بیاید. سامانه مجید در ۲۹ فروردین امسال هم دیده شده بود. رادار پیشرفته‌ای دارد و از سامانه کنترل آتش الکترواپتیکی بهره می‌برد. این سامانه، هم میدان دید وسیعی دارد و هم می‌تواند نوع پرنده را با دقت خوبی تشخیص بدهد. با این سامانه دشمن به‌سرعت متوجه رصد پدافند نخواهد شد.

باور ۳۷۳ هم توسط ارتش ساخته شد که در این رزمایش حاضر بود. یک سامانه نسبتا گران‌قیمت که می‌تواند اهداف دور را شناسایی کند و به آن ضربه بزند. یعنی از فاصله ۴۵۰ کیلومتری می‌تواند هدف را شناسایی کند. الگوی این نوع سامانه را می‌توان در سامانه مشهور اس-۳۰۰ دید.

در ضمن در مرحله عملیاتی، اهداف ارتفاع متوسط توسط سامانه‌هایی چون مرصاد ۱۶ که توسط نیروی پدافند ارتش ساخته شده بود، منهدم شدند. در این کلاس می‌توان از سامانه طبس نیروی هوافضای سپاه هم نام برد که در نیمه‌های شب در کویر، توفان به پا کرد و اهداف را هدف قرار داد.

سامانه‌های جوشن و خاتم نیز در این رزمایش امتحان شدند. آنها اهداف فرضی را در ارتفاع پست منهدم کردند. سامانه جوشن نسخه به‌روز شده ۱۵خرداد است که از رادار پسیو (Passive) بهره می‌برد؛ راداری به‌روز با تکنولوژی نزدیک به لبه دنیاکه می‌تواند محیط وسیعی را با دقت بالا پویش کند و به‌سادگی به دام سامانه‌های جمع‌آوری اطلاعات دشمن نیفتد.

در این رزمایش، رادار برد بلند دیگری به نام قدس توسط نیروی هوافضای سپاه آزمایش شد. این رادار می‌تواند تا ۵۰۰کیلومتر را شناسایی و تا ۹۰ هزار پا را رصد کند. نرم‌افزار این رادار بومی و با یک خودرو قابل حمل است.

در این رزمایش حساس بیش از ۵۰ سامانه پدافندی و راداری و تاکتیک‌های دفاعی اجرا شد. این سامانه‌ها در ایران ساخته و در کویر مرکزی ایران در نزدیکی سمنان امتحان شده‌اند. دفاع هوایی از ایران یک موضوع مشترک بین سپاه و ارتش است که به گفته سردار حاجی‌زاده تحت کنترل و فرماندهی ارتشی‌هاست.

موضوع، فقط امتحان یک سامانه نیست. موضوع، دفاع هماهنگ چند سامانه پدافندی است که باید بتوانند هنگام جنگ با هم ارتباط امن برقرار کنند. سامانه‌هایی که بتوانند جابه‌جا شوند و منعطف باشند. یکی از فرماندهان ارتش به نام امیر رحیم‌زاده می‌گوید: عملیات این سامانه‌های پدافندی با موفقیت انجام شد.

در این مانور بزرگ سعی شد انواع حمله‌های نظامی طراحی و خنثی شود. مثل یک نبرد واقعی، خلبان مهاجم بر فراز منطقه هدف به پرواز درآمد و پدافندهای بومی رد هواپیما را زدند و عملیات شلیک را به شکل الکترونیکی شبیه‌سازی کردند.

به عقیده کارشناسان نظامی، نکته مهم این عملیات، حضور سامانه‌های جدیدی است که می‌توانند به موقع آتش کنند و به سامانه‌های به‌روز و صاحب سبک دنیا نزدیک شوند. مثلا سامانه‌هایی در این آزمایش دیده شده‌اند که عمودپرتاب هستند و سامانه‌های پیشرفته دیگری در اختیار نیروهای مسلح ایران هستند که می‌توانند اهداف در سطح را نیز هدف قرار دهند. سرعت اولیه خوبی دارند و احتمالا به شکل فروسرخ قابل هدایت هستند.

اهمیت این رزمایش، تنها در رونمایی از سامانه‌هایی نیست که تا به حال ندیده‌ایم، بلکه بهره‌گیری از این سامانه‌ها در یک اطلس دفاعی. هوایی گسترده است که بتواند گنبد آهنین ایران را تشکیل بدهد. باید منتظر گزارش‌های فرمانده‌ها باشیم تا دریابیم شمارگان این سامانه‌ها تا چه اندازه است و آیا می‌توانند در آن واحد از آسمان ایران، در لبه فناوری روز محافظت کنند.

اما فناوری این سامانه‌ها را نباید دست‌کم گرفت. آیا ایران به صادرات محصولات پدافندی خود می‌اندیشد؟ فرماندهانی چون سردار حاجی‌زاده و امیر رحیم‌زاده باید به این پرسش پاسخ بدهند. سامانه‌های ارزشمند ما می‌تواند به کشورهای دیگر صادر شود. تکنولوژی پرتاب سرد باید در بین کشورهای دوست خواهان داشته باشد. این نوع فناوری‌ها، انحصاری است و در همه جا قابل تهیه و عرضه نخواهد بود.

پرسش‌های کلی‌تری هم قابل طرح است؛ آیا خط تولید این سامانه‌ها به راه خواهد افتاد؟ قدرت شلیک این سامانه‌ها چطور ارزیابی می‌شود؟ یعنی چه تعداد موشک را می‌تواند در یک بازه کوتاه به سمت دشمن شلیک کند؟ آیا توانسته‌ایم سامانه‌هایی در مقیاس انبوه بسازیم که ترکیبی باشند؟ یعنی یک سامانه هم توپخانه داشته باشد و هم سامانه موشکی؟

اما مهم‌ترین بخش این ماجرا به نیروی انسانی رزمایش ربط دارد. چه کسانی صفر تا صد این عملیات را انجام داده‌اند؟ از خاطر نمی‌بریم که ابتدای همین قرن، قزاق‌خانه برپا بود و نظامی ایرانی به فرانسه می‌رفت تا نظامی‌گری بیاموزد. سال‌هاست از این وضعیت عبور کرده‌ایم. در جنگ، حسن باقری را به فضای نظامی عالم معرفی کردیم که بی‌همتا بود. حالا سال‌ها از آن فضا می‌گذرد. نسل نو شد. گفته می‌شود شکاف نسلی اتفاق افتاده و نسل تازه با رزم بیگانه است و نمی‌تواند امور دفاعی کشور را به دست بگیرد. جنگ سوریه پیش آمد. با آن که چهره‌های درخشانی چون حاج اصغر و محسن حججی در سوریه به شهادت رسیدند، ولی گفته می‌شد طراحی و نقاط حساس به عهده ابووهب‌ها بود که در جنگ هشت ساله بالغ شده بودند.

اما در رزمایش اخیر، جمله‌ای متفاوت از زبان سردار حاجی‌زاده بیان شد: «رزمایش پدافند هوایی را جوانان دهه شصتی و هفتادی اداره کردند.» فرمانده هوافضا از واژه «اداره» استفاده کرد؛ یعنی همه اجزای رزمایش با آنها بوده است. این جمله یعنی، وقت آن رسیده است که فرماندهان قدیمی با همه سوابق موفق و ناموفق، ناظر باشند تا نسل تازه با نفسی تازه امور را در دست بگیرد.

این جمله وقتی اهمیت پیدا می‌کند که تحلیل دشمن را بدانیم. آنها پس از درگذشت رئیس جمهور معزول ایران گفتند: از اعضای اصلی شورای انقلاب، فقط یک نفر زنده مانده است. حال باطل‌السحر این تحلیل، باور فرماندهانی مثل حاجی‌زاده است که می‌گویند حاضرند عرصه را کامل به نسلی بسپارند که هیچ‌کدامشان در زمان شورای انقلاب اساسا در این دنیا نبوده‌اند. ترسی نیست اگر دفاع از زمین و آسمان کشور را به کسانی سپرد که در سوریه و یمن آب‌دیده شده‌اند و علم روز را می‌شناسند و هم‌افق با اعضای وفادار به انقلاب و شورای انقلاب هستند. آنان آماده هستند حساس‌ترین وظیفه در کشور، یعنی حفظ امنیت را به عهده بگیرند.

سخن سردار با تجربه ما تنها رجزی در میدان نیست. عکس‌هایی که از میدان گرفته شده همین واقعیت را نشان می‌دهد. در تصاویر، جوانان دست‌اندرکار هستند. در یکی از عکس‌ها، عده‌ای از نیروها دارند با یکی از سامانه‌ها سروکله می‌زنند. جوانی انگشت‌هایش را به نشانه پیروزی بالا برده است. انگشت‌هایش سیاه شده‌اند ولی چهره‌اش زیر آفتاب کویر می‌درخشد.

آگهی‌های مزایده عمومی
شرکت عمران و مسکن شمال
شرح در صفحات ۵ و ۱۱